

Барановська І.Г. Робоча програма «Гра на дитячих музичних інструментах» для здобувачів вищої освіти бакалавр за спеціальністю АЗ Початкова освіта, освітньо-професійної програми Початкова освіта та інтегрований курс «Мистецтво». 2025. С. 21

Автор

Барановська І.Г.
Baranovska I.G.

Назва

Робоча програма «Гра на дитячих музичних інструментах»
Syllabus “Playing Children's Musical Instruments”

Ключові слова

дитячі музичні інструменти, музичне навчання, початкова школа, виконавські навички, елементарна музична теорія, творчий розвиток, методика музичного виховання, ансамблеве музикування.
children's musical instruments, music education, primary school, performance skills, elementary music theory, creative development, music teaching methodology, ensemble playing.

Анотація

Робоча програма навчальної дисципліни «Гра на дитячих музичних інструментах» спрямована на формування у здобувачів знань про види, будову та можливості дитячих музичних інструментів, а також умінь гри на них у контексті мистецької освіти початкової школи. У програмі визначено освітню мету, завдання, ключові компетентності та очікувані результати навчання. Зміст курсу охоплює основи елементарної музичної теорії, опанування гри на мелодичних ударних та духових інструментах, методичні засади роботи над музичним твором, розвиток сольного та ансамблевого музикування. Матеріали програми сприяють формуванню творчого потенціалу майбутніх учителів, їх здатності інтегрувати музикування в освітній процес та забезпечувати гармонійний художньо-творчий розвиток молодших школярів.

The syllabus for the course “Playing Children's Musical Instruments” is aimed at developing students’ knowledge of the types, structure, and expressive possibilities of children’s musical instruments, as well as their practical skills in playing them within the context of primary school arts education. The program defines the educational purpose, tasks, key competencies, and expected learning outcomes. The course content includes the fundamentals of elementary music theory, mastering melodic percussion and wind instruments, methodological approaches to working on a musical piece, and the development of solo and ensemble performance skills. The materials of the program contribute to shaping the creative potential of future teachers, enhancing their ability to integrate musical activities into the educational process and support the harmonious artistic and creative development of young learners.

Текст

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність,предметна спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність / предметна спеціальність, освітня (освітньо- професійна або освітньо- наукова) програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	вибіркова
Індивідуальне навчально- дослідне завдання – створення есе на два музичних твору	Спеціальність А3 Початкова освіта Освітньо-професійна програма : Початкова освіта та інтегрований курс «Мистецтво»	РІК ПІДГОТОВКИ
		1-й
СЕМЕСТР		
2-й		
ЛЕКЦІЇ -		
Загальна кількість годин – 120		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 40 самостійної роботи студента -80	Ступінь вищої освіти бакалавр	-
		ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
		-
		ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ
		-
		ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ
		40 годин
		САМОСТІЙНА РОБОТА
		80 години
		ВИД КОНТРОЛЮ: залік

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи % становить: для денної форми навчання - 30% - 70%

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета навчальної дисципліни «Гра на дитячих музичних інструментах» - забезпечити здобувачам знання про види, будову, тембральні можливості дитячих музичних інструментів, методи й інноваційні технології їх використання в початковій школі; сформувати вміння гри на дитячих музичних інструментах; розвинути здатність творчо інтегрувати музикування в освітній процес для гармонійного художньо-творчого розвитку молодших школярів. здобувачів знання та вміння

2.2. Завдання дисципліни «Гра на дитячих музичних інструментах»:

- надати здобувачам базові знання про дитячі музичні інструменти, їх види, можливості та роль у художньо-творчому розвитку дітей;
- ознайомити з сучасними та інноваційними підходами до навчання гри на дитячих інструментах у початковій школі;
- сформувати початкові виконавські та слухові навички, необхідні для роботи з дітьми;
- розвивати здатність організовувати колективне та індивідуальне музикування учнів;
- сприяти розвитку творчості та уміння інтегрувати музичну діяльність у загальноосвітній процес.

2.3. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

2.3.2. Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

СК 2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК 3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-

літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК 4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК 6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК 9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК 10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК 14. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецькій діяльності.

СК 15. Здатність до розробки та реалізації мистецьких проектів та програм.

СК 16. Здатність збирати, аналізувати та синтезувати мистецьку інформацію та застосовувати її в процесі педагогічної інтерпретації на уроках мистецтва та організації позакласної та позашкільної роботи з дітьми.

СК 17. Здатність користуватися символікою і термінологією мови мистецтв.

СК 18. Здатність формувати ключові компетентності учнів у світлі вимог Нової української школи на уроках мистецької освітньої галузі та в позакласній, позашкільній роботі.

СК 19. Здатність застосовувати традиційні й інноваційні мистецько-педагогічні технології відповідно до мети і завдань мистецької освітньої галузі та вікових й індивідуальних здібностей учнів.

2.4. Програмні результати навчання

ПРН 01 Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПРН 04 Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПРН 6 Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформативної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПРН 7. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПРН 16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

ПРН 18. Розуміти й визначати мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби мистецької діяльності.

ПРН 19. Вміти класифікувати твори мистецтва за видами та жанрами, давати емоційно-естетичну оцінку творам мистецтва, уміти надавати характеристику та творчо інтерпретувати художній образ творів мистецтва.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	зокрема				
		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7
РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ЕЛЕМЕНТАРНОЇ ТЕОРІЇ МУЗИКИ						
Тема 1. Основи музичної грамоти	14	-	-	-	4	10
Тема 2. Засоби музичної виразності	12				4	8
Разом за розділом 1	26	-	-	-	8	18
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ГРИ НА ДИТЯЧИХ МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТАХ						
Тема 3. Основи гри мелодичних клавішно-ударних музичних інструментах (металофон / ксилофон)	32	-	-	-	10	22
Тема 4. Основи гри на духових музичних інструментах (сопілка, окарина, свистуни)	32	-	-	-	10	22
Тема 5. Методичні основи роботи над музичним твором	16	-	-	-	4	12
Тема 6. Сольне та ансамблеве музикування	14	-	-	-	8	6
Разом за розділом 2	94	-	-	-	32	62

Усього годин	120	-	-	-	40	80
--------------	-----	---	---	---	----	----

10.Методичне забезпечення

1. Нормативні документи щодо початкової освіти.
2. Підручники та навчально-методичні посібники зі списку літератури.
3. Музично-ілюстративний матеріал.
4. Інструктивно-методичні матеріали до практичних індивідуальних занять.
5. Методичні матеріали з питань виконання ІНДЗ.
6. Музичний інструмент, комплект дитячих музичних інструментів.
7. Наукові статті та методичні рекомендації:
 - Азарова А. Педагогічна система Карла Орфа (До питання можливостей застосування зарубіжних методик у вітчизняному музичному вихованні). *Мистецтвознавчі записки*: Зб. наук. праць. К.: ДАКККиМ, 2003. Вип.3. С. 79-87.
 - Андрійців О.М. Музичне оформлення уроку сценічного танцю. Вінниця, ВДПУ, 2024. 104 с.
 - Аристова Л. Використання навчально-методичного комплексу "Музичне мистецтво" в естетичному вихованні молодших школярів : [1-2-й класи ЗОШ]. *Мистецтво та освіта*. 2021. № 3. С. 10-13.
 - Барановська І.Г. Стежинами музичної творчості: до курсу «Гра на музичних інструментах». Вінниця, 2020. 42 с.
 - Барановська І.Г., Мозгальова Н.Г. У країну творчості через світ народного мистецтва. Вінниця, 2021. 134 с.
 - Барановська І., Євдоченко Л. Ампліфікація музичного досвіду старших дошкільників засобами музичної казки. *The 2 nd International scientific and practical conference "Topical aspects of modern scientific research"*(October 26-28, 2023) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2023. 609 p.
 - Барановська, І., Добровольська, Р., & Якименко, Ю. Методологічні засади формування культурної компетентності майбутніх учителів мистецтва за просвітницько-мотиваційним критерієм. *Освітологічний дискурс*, 2024. 45(2). <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2024.2.10>
 - Барановська Ірина, Коваль Тетяна, Граб Оксана . Формування естетичного світогляду майбутніх учителів музичного мистецтва як науково-педагогічна проблема. *Наука і техніка сьогодні*2024. № 8 (36) .С. 493 – 503 <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/14350/14420>
 - Барановська І.Г., Тодосієнко Н.Л., Граб О.Д. Інноваційні підходи як чинник формування художньо-аналітичних і комунікативних умінь майбутніх учителів мистецтва. *Наукові записки. Серія Педагогічні науки*. 2025
 - Буко В.А. Чуківські музики. Збірник творів для ансамблів сопілкарів та окарин. Вінниця: Нова книга, 2016. 72 с.
 - Бунда Н. Музичні інструменти. Посібник. Комплект наочності. 2025

- Давидов М.А. Виконавське музикознавство: енциклопедичний довідник. Луцьк: ВАТ «Волинська друкарня», 2020. 400 с.
- Лобач О.О. Музично-дидактичні ігри в школі: Методичні рекомендації. Полтава: Видавництво Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г.Короленка, 2024. 70 с.
- Музична Україна «Лассо». Підручник з нотами. Київ: Музична Україна, 2022. 309 с.
- Музична школа. Обробки Степана Панька. Баян/акордеон для 1-6 класів. Вип №53. 2023.152 с.
- Тодосієнко Н., Коваль Т., Граб О. Арт-педагогіка в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: перспективи та творчий потенціал. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія.* Вінниця, 2023. С. 19-27.
- Тодосієнко Н., Граб О. Виховний потенціал музичного мистецтва в контексті наступності дошкільної та початкової освіти. *Матеріали науково-практичної конференції викладачів і студентів факультету дошкільної, початкової освіти та мистецтв. Наукові записки: Серія «Мистецтво».* Вінниця: ФОП Корзун ДЮ, 2020.
- Тодосієнко Н.Л., Барановська І.Г. Формування мистецької компетентності дітей як необхідна складова професійної підготовки майбутніх учителів. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.* Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти. Вип. 32. 2024. С.115-124.
<https://sj.udu.edu.ua/index.php/tmae/article/view/1606>
- Якименко, Ю.І. Система Карла Орфа, як ідеальна платформа для всебічного розвитку дитини. *Наукові записки: збірник матеріалів науково-практичної конференції викладачів і студентів факультету дошкільної, початкової освіти та мистецтв.* Серія «Мистецтво», 2021. С. 207-210.
- Baranovska Iryna Georgievna, Poly-arts education of student youth: problems and perspective. *Proceedings of the VI International Conference of European Academy of Sciences & Reserch* March 20-31, 2019 Bonn, Germany, p.46-47
- Baranovska Iryna, Mozgalova Natalia/ Optimization of the process of emotional intelligence of teachers of art disciplines on the basis of interdisciplinary artistic and pedagogical communication. *Adult education in the perspective of change: innovations, technologies, forecasts : monograph.* Wyższa Szkoła Nauk Społecznych Pedagogium. Warsaw, 2021. 251 p. P.196-206 URL:
<https://pedagogium.pl/project/mono>